

EurEau

Rue du Luxembourg 47-51,
B-1050 Brussels, Belgium
Tel: +32 (0)2 706 40 80
Fax: +32 (0) 2 706 40 81
secretariat@EurEau.org
www.EurEau.org

Kulude katmine vee raamdirektiivis

Vee raamdirektiivi artikkel 9: Veevarustusteenuste kulude katmine

Kokkuvõte

EurEau' liikmete jaoks tähendab vee raamdirektiivi artikkel 9 olulist osa direktiivist, mis mõjutab kõiki Euroopa kodanikke. Euroopa vee- ja kanalisatsiooniteenuseid pakkuvate ettevõtete ainsa esindusorganisatsioonina soovib EurEau oma kogemustega kaasa aidata kulude katmise kohustuse rakendamiseks vajalike uute tegevuskavade väljatöötamisele.

EurEau rõhutab järgmisi elemente kulude, eriti ressursi- ja keskkonnakulude katmises:

- ~ Paljudes riikides vananevad vee- ja kanalisatsioonisüsteemi infrastruktuurid. Veehinnapoliitika läbivaatamisel ei tohiks kehtestada keskkonnatasusid varade uuendamiskulude hüvitamise hinnaga.
- ~ Lisaks kasutajatelt kogutavatele maksetele jäävad mõnedes piirkondades reoveesüsteemide uuendamisel (selleks, et saavutada pinnaveevarude hea kvaliteet) mõneks ajaks endiselt oluliseks riigieelarvelised vahendid ja Euroopa fondide toetused.
- ~ Artikli 9 juhised peaksid selgelt defineerima, mida tähendab kulude katmine veevarustusteenuste kontekstis.
- ~ Veevarustus ja kanalisatsioon on olulised teenused ning üks inimõigusi. Artikli 9 kohaldamine peaks neid põhimõtteid arvestama.

ELi veevarude kaitsmise kava 2012. aastaks toob välja vajaduse rakendada paremini olemasolevat ELi seadusandlust, selleks et saavutada eesmärk, milleks on meie veevarude tõhus kaitse. Ühena nõrkadest kohtadest tuuakse välja vee raamdirektiivi artikkel 9 veevarustusteenuste kulude katmisest. Eriti pööratakse tähelepanu ressursi- ja keskkonnatasude ebapiisavale või puuduvale katmisele. Vee raamdirektiivi ühise rakendusstrateegia raames tegeleb selle teemaga majanduse töögrupp, kes muude tegevuste kõrval töötab välja ka uut tegevuskava antud teema jaoks. EurEau töötab selle nimel, et sellesse algatusse oma panus anda. Käesolev kirjalik seisukoht võtab kokku Euroopa vee-ettevõtete suuremad murekohad.

1. Keskkonnakulutused tuleks kasutajate vahel õiglaselt jagada

EurEau toetab kulude katmise põhimõtet ja nõustub, et ressursi- ja keskkonnakulude katmine veetariifide arvelt on mõistlik eesmärk. Siiski on hädavajalik ka 'saastaja maksab' põhimõtte samaaegne rakendamine, sest vastasel juhul võib antud lähenemine viia veeteenuse hinna tõusuni olulisel määral.

'Saastaja maksab' ja 'kasutaja maksab' põhimõtted on olulised ja peamised mõisted vee raamdirektiivis. Seal, kus veevõtu või hajureostuse maksustamise mehhanism ei arvesta ressursi- või keskkonnakulusid, kerkib risk, et teised tarbijad peavad katma vastavad kulud, mis kahjustaks 'saastaja maksab' põhimõtet.

Linnapiirkondade veeteenuse tarbijatelt tasu küsimine on praktilisest seisukohast ja poliitiliselt lihtsam kui teiste kasutajakategooriate maksustamine. Seepärast sisaldavad vee-ettevõtete kulud mitmes liikmesriigis kulusid, mida ei peaks kandma nende kliendid, vaid teised veekasutajad ja saastajad. Nende kulude ümberpaigutamine (tegelike kulude kajastamine) aitaks vähendada tarbijate jaoks mõningast veehinnatõusu, mis kaasneks ressursi- ja keskkonnakulude sisse nõudmisega vastavalt vee raamdirektiivi artiklile 9.

Selleks, et lahendada kohalike veevarudega seotud probleeme, tuleks mehhanismid erinevate veekasutajate panuse tagamiseks paika panna liikmesriikide tasandil. Ressursitasude kehtestamisel tuleks arvestada erinevate kasutajate tarbimist. Keskmiselt üle 75% asulapiirkondade varustamiseks ammutatud veevarudest juhitakse järgmistes etappides veekogudesse tagasi.

2. Infrastruktuuride uuendamiseks tehtud kulutused tuleks katta esmajärjekorras

Vee- ja kanalisatsioonisüsteemi infrastruktuurid mitmel pool Euroopas vananevad. Mõnedes riikides ei suuda kasutajatelt kogutud tasud katta õigeaegselt süsteemide hooldamiseks ja uuendamiseks vajaminevaid kulutusi. Lisaks on kliimamuutustega kohanemiseks tarvis võtta arvesse vajalikke tulevikus tehtavaid investeeringuid sademeveesüsteemidesse.

Kui otsustajad soovivad uute keskkonnatasude kehtestamisel vältida olulisi hinnatõuse, võib kerkida oht, et uus tariifipoliitika kahandab varade uuendamiseks saadaolevaid rahalisi vahendeid. Paradoksaalsel kombel tähendaks see vananevatest infrastruktuuridest tulenevalt tõsiseid tagajärgi keskkonnale (leketest põhjustatud veekaod, reostus ühisvoolse kanalisatsiooni ülevooludel ja reovee ebapiisav puhastamine).

EurEau soovib tungivalt hoida veetariifide kaudu kogutud vahendid (üldised maksud välja arvatud) veesektoris, eriti selleks, et rahastada veevõrgu uuendamist ning tagada kodutarbijate õiglane osalus veevarude ja vee-ökosüsteemide kaitseks tehtavates kulutustes. Veetariifides sisalduvate keskkonnatasude kasutamist muudel eesmärkidel tuleb vältida.

3. Riiklikud ja Euroopa toetused jäävad mõnedes piirkondades endiselt vajalikuks

Täna ei ole kõikide kulude katmine kasutajate poolt mitte igal pool Euroopas saavutatav. Osa kapitalikuludest, eriti reoveepuhastusega seonduvatest, kaetakse riiklikust eelarvest või Euroopa struktuurifondidest (Ühtekuuluvusfond, Euroopa Regionaalarengu Fond). Veetariifide vastuvõetaval tasemel hoidmise juures ei tohiks kulude katmise doktriin saada takistuseks selliste toetuste jätkumisele, mis on vajalikud veekogude hea seisundi saavutamiseks mõnedes Euroopa piirkondades.

EurEau tunnistab, et kõikide kulude katmine kasutajate poolt on mõistlik ja soovitatav eesmärk, saavutamaks veeteenuste jätkusuutlikkust Euroopas. Samas tuleks hoiduda selle kohustuse jäigast tõlgendamisest. Samuti tuleks tähele panna, millise aja jooksul selle eesmärgi saavutamine on võimalik.

4. Vajadus defineerida kulude katmise suhe

Artikli 9 kavandavad juhised peaksid täpselt ja realistlikult defineerima, mida tähendab kulude katmine vee- ja kanalisatsiooniteenuste kontekstis. See võimaldaks koguda aruandlust liikmesriigiti ühetaolistel alustel ning pakuks seega ka paremat teadmist algtasemest ja võimalust jälgida edusamme järjekindlal moel.

Kulude katmise suhe vee- ja kanalisatsiooniteenuste kontekstis ei ole lihtne mõiste. EurEau on töötanud Euroopa veesectori finantseerimisallikaid kirjeldava raamistiku kallal, võttes aluseks OECD poolt välja pakutud „3T“-lähenemise (tariifid, tasud ja ümberpaigutused, ehk inglise keeles *Tariff, Taxes and Transfers*). Juhised on kättesaadavad EurEau' veebilehelt. Kulude katmise suhte lugeja on esimene „T“ (tariif). Siinkohal mõned näited küsimustest, millele EurEau juhised tähelepanu pööravad:

- ~ Missuguseid veeteenuste arvel toodud makse/tasusid tuleks arvestada kulude katmise suhte arvutamisel?
- ~ Kuidas arvestada kinnisvaraarendajate poolt tehtud kulutusi veeinfrastruktuuride laiendamiseks?
- ~ Suhte nimetaja peaks moodustuma kõikide veeteenusele tehtud kulutuste summast:
 - o Tegevuskulud
 - o Kapitalikulud: varade uuendamiseks tehtavate kulude arvestusele

peaks olema välja pakutud metoodika; see termin peaks põhinema mõistliku uuendamise vajadusel, mitte lihtsalt perioodi jooksul eraldatud tegelikel summadel.

- Ressursi- ja keskkonnakulud. Kuna selles osas puudub turuhind, millele viidata, siis on antud termini osas vajalikud juhtnöörid.

5. Kulude katmise poliitika peaks arvestama sotsiaalseid kaalutlusi

EurEau liikmed töötavad selle nimel, et valitsusasutuste järelevalve all rakendada inimõigust vee- ja kanalisatsiooniteenusele, nii nagu see on sätestatud ÜRO peaassamblee inimõiguste nõukogu poolt 24. septembril 2010.

Seetõttu usub EurEau, et veehinnapoliitika peaks arvesse võtma sotsiaalseid mõjusid. EurEau soovib riikides, kus see on vajalik, rakendada inimeste suhtes, kelle jaoks teenus ei pruugi olla taskukohane, meetmeid läbi tariifisüsteemi või mõnel muul viisil. Isegi kui selliste meetmete otsustamine ja soodustuse saajate tuvastamine jäävad ametivõimude vastutusalasse, saavad vee-ettevõtted täita olulist rolli vastavate mudelite väljatöötamisel.

EurEau on Euroopa vee- ja kanalisatsioonettevõtete häälekandja. Üheskoos osutavad need veeteenuseid rohkem kui 400 miljonile inimesele ning esindavad terve Euroopa veesektorit kogu selle mitmekesisuses, nii avaliku kui ka erasektori poole pealt.

EurEau koondab rahvuslikke ühendusi, kes esindavad ELi ja EFTA riikide vee- ja kanalisatsioonisektorit. ELiga liitumisläbirääkimisi pidavate riikide esindusorganisatsioonidele on antud vaatleja staatus.

Mis on EurEau?

EurEau on Euroopa veesektori häälekandja. Me esindame 27 Euroopa riigi vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutajaid, kes tegutsevad nii avalikus kui ka erasektoris. Oma ligi 600 000 töötajaga annab Euroopa veesektor olulise panuse Euroopa majandusse.

EurEau on Euroopa Rahvuslike Vee-ettevõtjate Ühenduste Assotsiatsioon.

Me koondame rahvuslikke vee-asjatundjaid, selleks et kujundada üheskoos Euroopa veetööstuse seisukohti küsimustes, mis puudutavad veekvaliteedi juhtimist, ressursitõhusust ning vee kättesaadavust Euroopa kodanikele ja ettevõtetele.

9. mai 2014
Kulude katmine vee raamdirektiivis

EurEau

Rue du Luxembourg 47-51,
B-1050 Brussels, Belgium
Tel: +32 (0)2 706 40 80
Fax: +32 (0) 2 706 40 81
secretariat@EurEau.org
www.EurEau.org